

Koordinace poskytovatelů kariérového poradenství na lokální úrovni

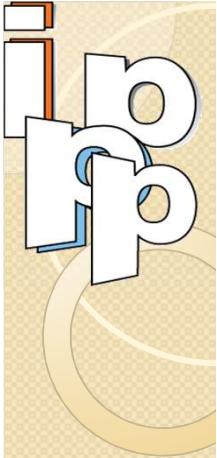
Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární
reformy

Olomouc, 19. 4. 2011

**Institut pedagogicko-psychologického
poradenství**

Mgr. Anna Rollová

Mgr. Jasmin Muhič

Účel studie:

- Příprava podkladů pro realizaci akčního plánu NPF

Akční plán je zaměřen na koncepční rozvoj KP a má následující oblasti: analytické práce; integrace poradenských služeb; odborné standardy a kvalifikace; zajištění kvality.

- Využití studie k vytvoření modelu koordinace KP na krajské úrovni

Posouzení dle Společných evropských referenčních nástrojů pro KP (Cedefop 2005)

http://www.cedefop.europa.eu/etv/upload/Projects_Networks/Guidance/expertgroup/Thematic%20Projects/Reference_tools_EN.pdf

Model služeb má být založený na poznatcích odborníků z praxe, nikoliv od stolu

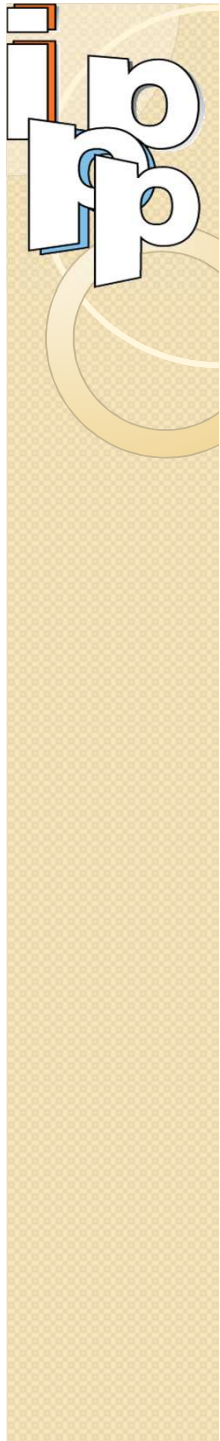
Pracovní skupina:

- **lokality:** kraje Ústecký (2x), Jihomoravský (2x), Pardubický, Jihočeský, Plzeňský
- **organizace:** PPP (4x), IPS ÚP, ZŠ, NNO sociálně znevýhodnění

Použité nástroje: společná obsahová struktura případových studií

Setkání pracovní skupiny:

- 1. setkání (leden 2010): dohodnutí záměru
- 2. setkání (červen 2010): přijetí struktury případových studií
- 3. setkání (prosinec 2010): diskuze závěrů

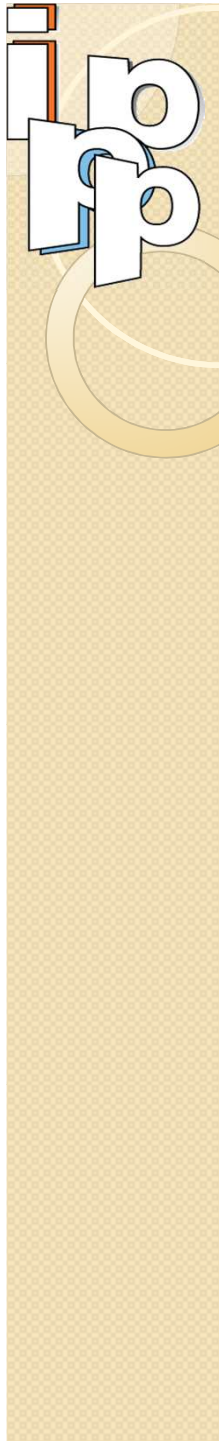
Přehled poskytovatelů kariérového poradenství

- **Poskytovatelé v sektoru školství:**
třídní učitel, výchovný poradce, školní psycholog, kariérový poradce při VŠ, PPP, ŠPC, projekty ESF, profesní asociace, vzdělávací instituce
- **Poskytovatelé v sektoru zaměstnanosti:**
IPS ÚP, Hospodářská komora
- **Poskytovatelé v neziskovém sektoru:**
NNO: zaměřené na romskou populaci, ZTP, mládež; občanské poradny, krizová centra, charitní sdružení, chráněné dílny, azylové domy, regionální rozvojové agentury
- **Poskytovatelé v soukromém sektoru:**
soukromé PPP, soukromí psychologové, soukromá vzdělávací centra, personální agentury
- **Jiní poskytovatelé:**
internetové portály, veletrhy s nabídkou vzdělávání, výstavy

Zaměření jednotlivých poskytovatelů s ohledem na cílové skupiny uživatelů

- **Žáci základních a středních škol:**
třídní učitel, výchovný poradce, školní psycholog, kariérový poradce při VŠ, PPP, projekty ESF, IPS ÚP, veletrhy s nabídkou vzdělávání, NNO zaměřené na mládež
- **Studenti vysokých škol:**
kariérový poradce při VŠ, IPS ÚP, veletrhy s nabídkou vzdělávání
- **Dospělá populace:**
IPS ÚP, hospodářská komora, regionální rozvojové agentury
- **Specifická populace**
- **Žáci se specifickými vzdělávacími potřebami:**
SPC, PPP, projekty ESF
- **Romská populace:**
NNO, projekty ESF
- **Osoby se zdravotním postižením:**
svazy, sdružení a organizace pro ZTP, centra pro ZPT, chráněné dílny
- **Běžná populace v krizové situaci:**
občanské poradny, krizová centra, charitní sdružení, azylové domy

Odbornost a typy poskytovaných služeb

Sektor školství

- *Odbornost:* požadováno VŠ vzdělání
- *Typy poskytovaných služeb:* poradenské služby ve školství jsou poskytovány na základě platných standardů činností pro PPP, SPC a výchovné poradce (přílohy vyhlášky č.72/2005 sb.)

Sektor zaměstnanosti

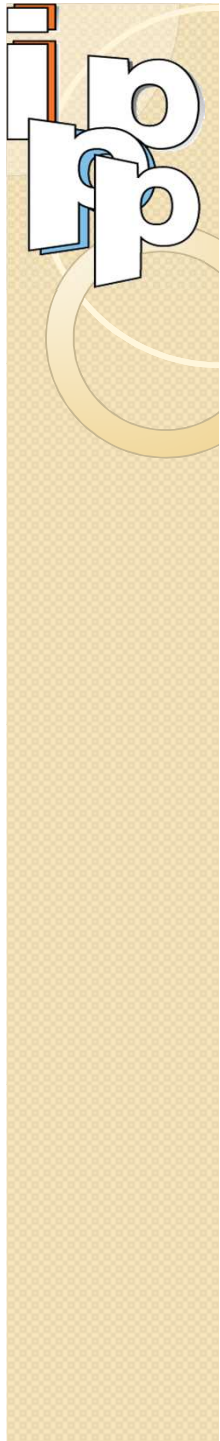
- *Odbornost:* v praxi i pouze SŠ vzdělání
- *Typy poskytovaných služeb:*
IPS při ÚP - zprostředkovatelské, informační, diagnostické, poradenské a vzdělávací služby, definované interními směrnici a nabídkou pro veřejnost
Personální agentury - úzký sektor poradenství, hlavní činnost zprostředkování

Sektor neziskový

- *Odbornost:* nelze specifikovat
- *Typy poskytovaných služeb:* KP pouze okrajově, pro specifické skupiny občanů – ZTP, osoby se sociálními problémy, apod.

Soukromý sektor

- *Odbornost:* nelze specifikovat
- *Typy poskytovaných služeb:* široké rozpětí, od činností personálních agentur po soukromé psychology a PPP

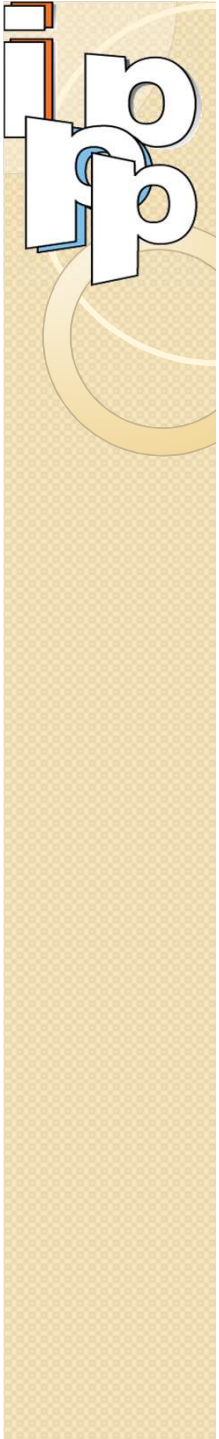
Současný stav – názory odborníků z praxe

Komplementarita a návaznost poskytovatelů

- Fungování na základě osobních kontaktů poskytovatelů, spolupráce a návaznost vytvořená během dosavadní praxe.
- Návaznost a komplementarita do určité míry chybí, především mezi sektorem soukromým a neziskovým a sektorem školství a zaměstnanosti.
- Souvislost s neexistujícím kompetenčním rámcem a neexistujícím systémem koordinace.
- Chybí informace o systému poskytování kariérového poradenství samotného.

Role jednotlivých poskytovatelů

- Formální odpovědnost jednotlivých poskytovatelů není zcela vymezená. Neexistují metodiky práce pro všechny sektory a cílové skupiny (ve školství příloha vyhlášky 72/2005 sb., RVP; v sektoru zaměstnanosti interní směrnice).
- Některé role v rámci koordinace jsou vymezeny pouze „zvykově“, jak je přinesla praxe.
- Nepřehledné informace pro uživatele služeb.

Stávající koordinační mechanismy a modely

Stávající koordinační modely se v jednotlivých lokalitách značně liší:

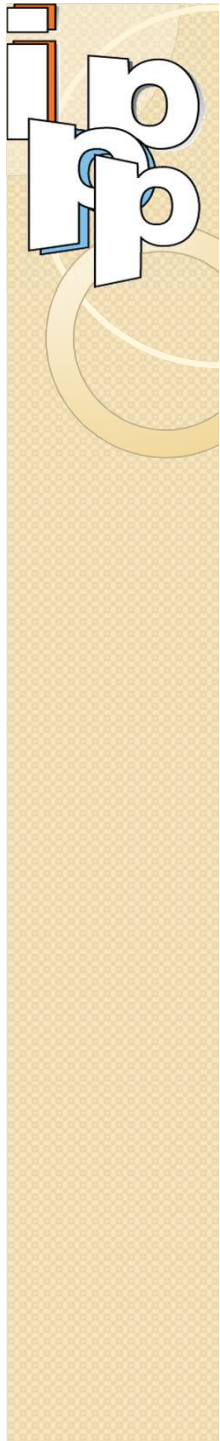
- Někteří odborníci se domnívají, že koordinační mechanismy zde jsou a fungují.
- Přes názor, že nejsou formálně vymezeny, ale jsou vytvořeny na základě praktických potřeb poskytovatelů a jejich iniciativ a zdá se, že vcelku dobře fungují.
- Až po názor, že zde nejsou a nefungují.

Odpovědnost za koordinaci

- Formální odpovědnost není stanovena.

Cíle a účely koordinace

- Kariérové poradenství je prakticky a koncepčně roztrženo mezi oblasti vzdělávání, poradenství (včetně psychologicko-pedagogické diagnostiky) a poskytování informací. Jednotliví poskytovatelé často nemají ucelený pohled na plnou škálu relevantních služeb a aktivit.
- Intuitivní pocit poskytovatelů služeb v kariérovém poradenství, kteří cítí, že bez spolupráce a koordinace nebude fungovat nejen systém, ale ani jejich dílčí služba.

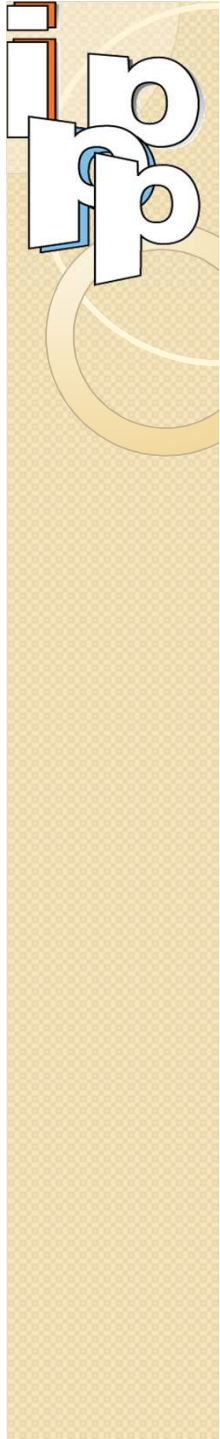

Neziskový sektor

- Poradenství je poskytováno v rámci širší škály sociálních služeb a jedná se zpravidla o minoritní cílové skupiny (zdravotně nebo sociálně znevýhodněné osoby).
- Účast na spolupráci v kariérovém poradenství je vyžádána praxí, nikoliv formálně ustanovena. Je tudíž nesystematická a neúplná.
- NNO vyvíjejí v rámci svých vlastních projektů snahu o spolupráci s jednotlivými subjekty – projektová partnerství.

Spolupráce v profesním rozvoji poradců, v distribuci informací, v rozvoji poradenských postupů a nástrojů

- IPPP: setkávání pracovní skupiny pro kariérové poradenství, zahraniční stáž Academia.
- Euroguidance: informační a vzdělávací aktivity.
- Internetové portály – NUOV pořádá kurz e-learningového kariérového poradenství.

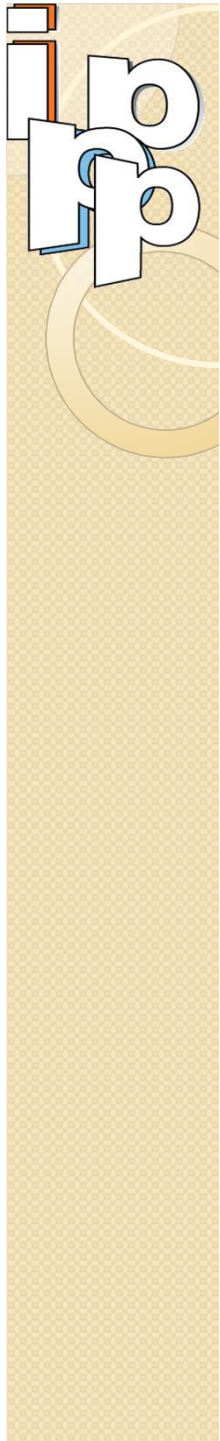

Zajištění vazeb na vyšší úrovně koordinace (ministerstva, zdroje metodické podpory, ESF projekty)

- Vazby jsou nejasné, není zde jasné rozdělení a zároveň sjednocení na úrovni MŠMT a MPSV.

Distribuce informací (nové učební obory, projekce vývoje trhu práce, podmínky a termíny přijímacích řízení, webové zdroje)

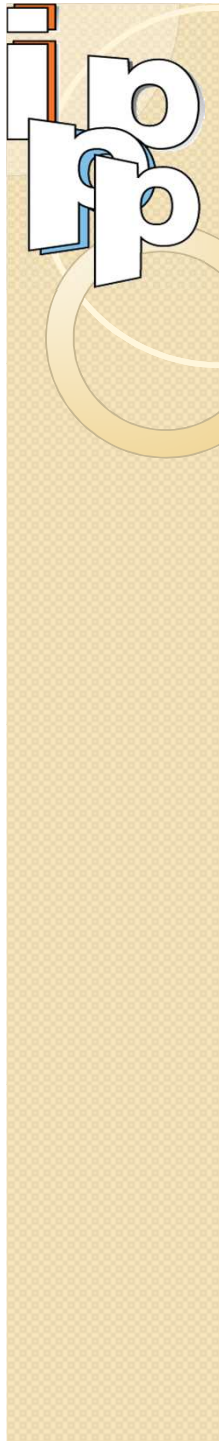
- Funguje sdílení „věcných“ informací o školách poskytujících střední vzdělání. Předávání informací koordinuje IPS ÚP ve spolupráci s PPP.
- Úřad práce nabízí systematické informace o situaci ve vývoji na trhu práce.
- Horší využitelnost těchto dat a jejich interpretace pro potřeby uchazečů.

Společné referenční nástroje pro kariérové poradenství

Prvky koordinace systému:

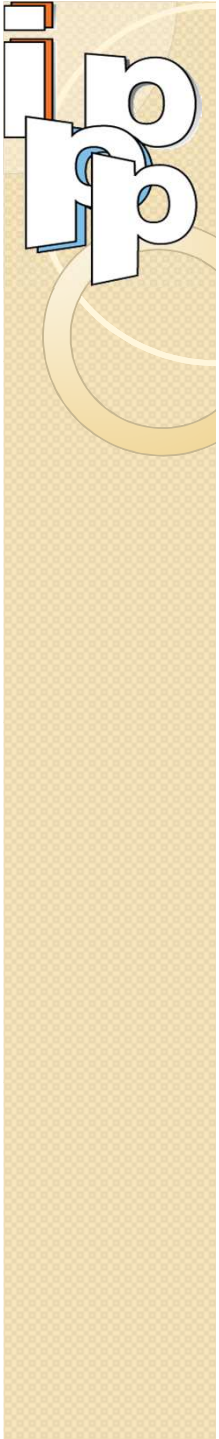
- Poradenské služby uvnitř daného sektoru jsou koordinovány s ostatními sektory na národní, regionální a místní úrovni. Úzká **spolupráce** a koordinace existuje mezi poradenstvím poskytovaným mimo vzdělávání a odbornou přípravu a poradenstvím poskytovaným uvnitř tohoto systému - **v ČR platí do jisté míry.**
- Formální sítě a **partnerství** poskytovatelů poradenství jsou ustanoveny na místní úrovni – **v ČR v zárodcích.**
- V decentralizovaných strukturách existuje koordinace k **zajištění konzistentnosti regionálních a místních služeb**, aby tak všichni občané mohli mít stejný prospěch z poradenských služeb bez ohledu na geografickou polohu - **v ČR v zárodcích.**

Návrhy opatření

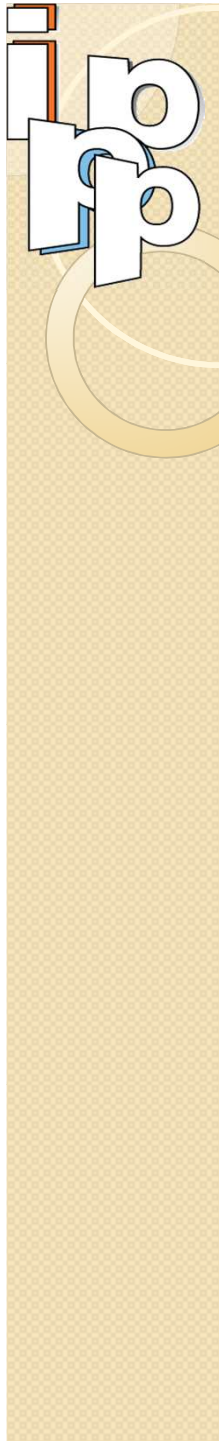
Návrh standardizovaného modelu koordinace poskytovatelů na lokální úrovni – hlavní prvky:

- Databáze poskytovatelů;
- Vymezení rolí (pole působnosti, odborná kapacita organizace, typ poskytovaných služeb, cílové skupiny);
- Vytvoření formálních dohod mezi poskytovateli definujících vzájemné role, obsah a rozsah poskytovaných služeb, zásady sběru a sdílení dat v rámci poskytování služeb;
- Praxe pravidelných koordinačních schůzek škol s IPS ÚP, PPP a s dalšími poskytovateli minimálně dvakrát do roka (na začátku a ke konci školního roku); zajištění standardizované spolupráce PPP s IPS, s NNO a se školami;
- Sdílení odpovědnosti za koordinaci. Každá organizace by se měla podílet na koordinaci v souladu s právními předpisy a metodickými nástroji, relevantními za daný typ organizace;
- Určení odborníka odpovědného za koordinaci v každé lokalitě.

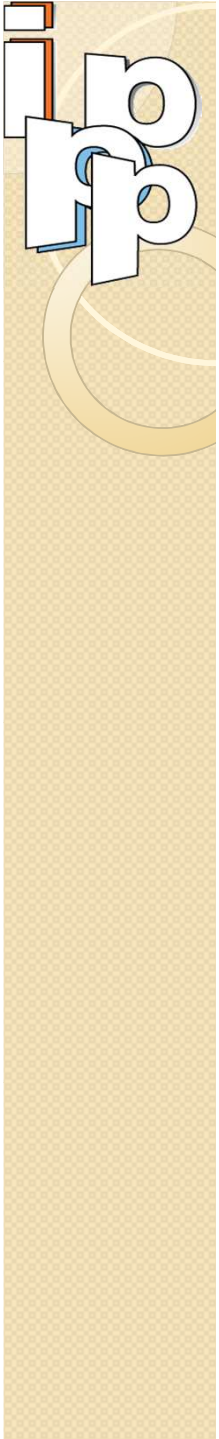
Formální dohoda o spolupráci poskytovatelů definuje hlavní cíle koordinace takto:

- Zajistit kontinuální návaznost poskytovaných služeb dle jejich obsahu a cílových skupin uživatelů;
- Zajistit vzájemnou informovanost mezi poskytovateli o jejich aktuální nabídce služeb;
- Zajistit dostupnost a efektivní využití existujících informačních zdrojů k vzdělávací a pracovní nabídce;
- Zajistit spolupráci ve sledování a hodnocení služeb;
- Zajistit jednotný postup ve sběru a vyhodnocování kvantitativních dat (počet klientů, počet jednotlivých úkonů, uplatnění klientů apod.);
- Zajistit spolupráci ve využívání odborných zdrojů, v organizaci odborných seminářů a v dalším vzdělávání pracovníků z různých sektorů.

Zapojení NNO do koordinace služeb:

- Model koordinace na lokální úrovni zapojuje neziskové organizace do plánu poskytování služeb zejména v lokalitách s výskytem sociálního vyloučení, vysoké nezaměstnanosti nebo v lokalitách ve kterých státní sektor projevuje nedostatky v práci se zdravotně a jinak znevýhodněnými skupinami uživatelů;
- NNO by měly být účastníkem pravidelných koordinačních setkání;
- NNO poskytují spolehlivou informaci o svých službách, včetně kvalifikačních požadavků ke svým pracovníkům a k případným standardům kvality;
- Organizace pověřená koordinací služeb na lokální úrovni zajišťuje přehled o NNO poskytujících KP v dané lokalitě.

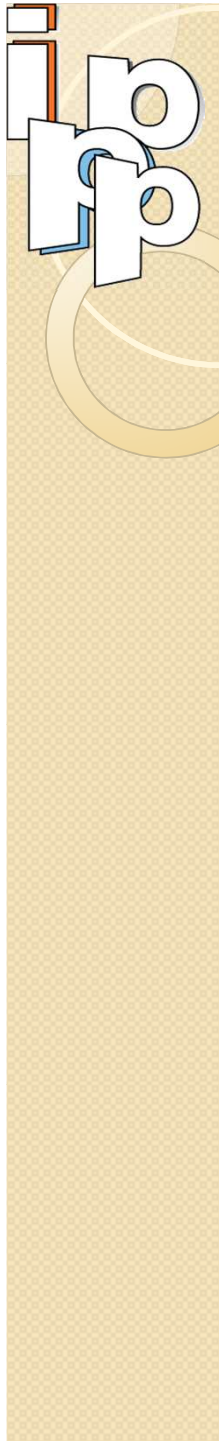
Koordinace v profesním rozvoji poskytovatelů KP:

- Organizace, zapojené do systému koordinace, poskytují na každé koordinační schůzce aktualizovanou informaci o aktuálních možnostech dalšího vzdělávání pracovníků;
- Organizace s vazbou na poskytovatele DVP s celonárodní působností (IPPP ČR, Euroguidance, NUOV apod.) zprostředkují možnosti k využití této nabídky ze stran lokálních partnerů;
- Lokální organizace působí jako multiplikátory získaných metodických znalostí a dovedností.

Zajištění vazeb na krajskou, národní a mezinárodní úroveň koordinace:

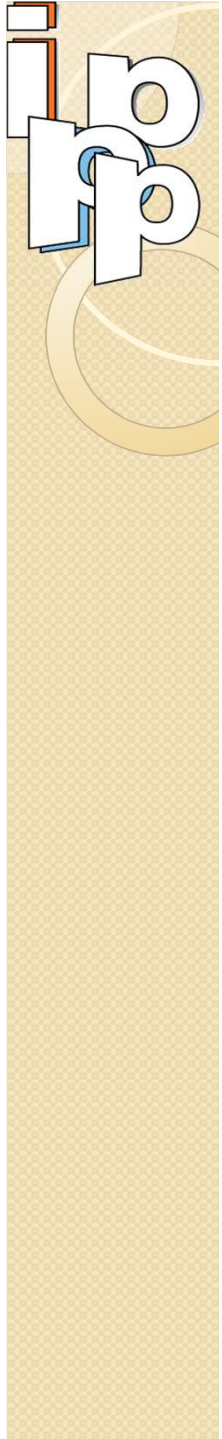
Zajištění „vertikální“ koordinace s vazbou na regionální, národní a mezinárodní subjekty ve dvou rovinách:

- Prostřednictvím existujících struktur v daných sektorech;
- Prostřednictvím koordinačních mechanismů na lokální, krajské a národní úrovni (NPF).

Koordinace v poskytování kariérových informací:

- Všichni poskytovatelé získávají potřebné informace k informačním zdrojům na pravidelných koordinačních schůzkách. Součástí pravidelných koordinačních schůzek je prezentace aktualizovaných informačních zdrojů k vzdělávací a pracovní nabídce.
- Odpovědný pracovník, určený pro zajištění koordinace v lokalitě dle dohody o spolupráci, zajišťuje, aby všichni poskytovatelé měli přístup k informačním zdrojům a aby získali metodické znalosti a dovednosti k jejich používání. V případě potřeby odpovědný pracovník organizuje odborný seminář k práci s informačními zdroji a nástroji.

Děkuji za pozornost

muhicj@ippp.cz

rollovaa@ippp.cz